

Yttrande
2024-01-10

M, D, L, KD

Yttrande angående uppföljning av Göteborgs Stads handlingsplan för ökad inköps- och beställarkompetens 2023

Yttrandet

Göteborgs Stad har ett flertal verksamheter som är i behov av inköp för att deras verksamhet skall kunna fortlöpa. De inköp och beställningar som genomförs behöver en tydlig åtgärdsplan om inköpen inte möter de behov som beställningen avsåg.

Varje skattekrone som går till stadens verksamheter ska kunna redovisas och hanteras på ett korrekt sätt samt användas så effektivt som möjligt. Göteborgs Stad gör årligen inköp på ca 27 miljarder kronor och genom bättre kompetens, rutiner, uppföljning och kostnadsmedvetenhet finns stora besparingar kopplat till inköp att göra. Stadens principer för bolagsstyrning behöver plägas av transparens särskilt vid inköp och upphandling detta för att medborgarna ska känna förtroende för att styrningen av kommunens bolag sker ändamålsenligt och med öppenhet. Genom att följa upp kvalitén och säkerställa verksamheters inköp kan därav effektiviteten öka och upptäcka eventuella brister som kan uppstå. Om brister kan upptäckas genom tydlig uppföljning blir det enklare för staden att åtgärda brister för att garantera göteborgaren en väl hanterad ekonomi inom staden.

Uppföljningen som redovisas i tjänsteutlåtandet visar att initiativet med handlingsplanen har gjort situationen mycket bättre. Samtidigt framgår att det att flera av aktiviteterna i handlingsplanen inte är fullt genomförda och att det finns behov av fortsatt arbete, vilket ska omhändertas genom andra styrdokument och processer. Göteborgs Stad behöver säkerställa att alla delar av organisation har erforderlig kompetens, transparens, rutiner, kontroll, uppföljning och kostnadseffektivitet i samband med upphandling och inköp. Det är av stor vikt att Inköp- och upphandlingsnämnden och Kommunstyrelsen fortsätter att följa utvecklingen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-11-21

Ärendenummer SLK-2023-00989

Handläggare

Magnus Junsäter

Telefon: 031-368 02 27

E-post: magnus.junsater@stadshuset.goteborg.se

Uppföljning av Göteborgs Stads handlingsplan för ökad inköps- och beställarkompetens 2023

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Inköps- och upphandlingsnämndens uppföljning av Göteborgs Stads handlingsplan, för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas år 2023, antecknas.

Sammanfattning

Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas anger att uppföljning av planen ska genomföras under planperioden och återrapporteras till kommunstyrelsen. Inköps- och upphandlingsnämnden har genomfört uppföljning av handlingsplanen som återrapporterades vid nämndens sammanträde 2023-10-19.

Inköps- och upphandlingsnämnden menar att under den tidsperiod handlingsplanen för ökad inköps- och beställarkompetens varit gällande har stadens gemensamma arbete inom inköp och upphandling flyttats fram inom flera områden. Uppföljningen visar att en majoritet av stadens förvaltningar och bolag svarat att de har genomfört aktiviteterna eller genomfört dem delvis.

Även om flera av aktiviteterna i handlingsplanen ännu inte är fullt genomförda görs bedömning att det fortsatta arbetet med att stärka inköps- och beställarkompetens kan omhändertas genom andra styrdokument och pågående processer.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

En hög inköps- och beställarkompetens skapar förutsättningar för bättre genomförda affärer. Det får positiva ekonomiska konsekvenser för stadens verksamheter. Uppföljning av krav och leverantörer skapar dessutom förutsättningar för att till exempel ekologiska och sociala krav efterlevs och att risken för oegentligheter och osund konkurrens minskar.

Bilaga

Inköps- och upphandlingsnämndens handlingar 2023-10-19 § 122

Ärendet

Enligt Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas ska uppföljning av planen genomföras och återrapporeras till kommunstyrelsen. Inköps- och upphandlingsnämnden ansvarar för att följa upp planen på en stadenövergripande nivå.

Beskrivning av ärendet

Inköps- och upphandlingsnämnden har, i samarbete med stadsledningskontoret och förvaltning för Intraservice, tagit fram en samlad uppföljning för återrapport till nämnden och till kommunstyrelsen.

Handlingsplanen svarar på det uppdrag inköps- och upphandlingsnämnden fått enligt beslut från kommunfullmäktige 2020-09-10 § 15, punkt 2, om att skyndsamt ta fram och redovisa en plan för hur inköps- och beställarkompetens i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas. Handlingsplanen beslutades i kommunfullmäktige 2021-02-25 § 22 och gällde initialt år 2021. En första uppföljning genomfördes under 2022, varpå kommunfullmäktige beslutade att förlänga handlingsplanen till och med 2023 med ny uppföljning av handlingsplanen under planperioden (2022-10-27 § 32).

Resultat av uppföljning

Uppföljningen visar att en majoritet av stadens förvaltningar och bolag svarat att de har genomfört aktiviteterna eller genomfört dem delvis. Då flera av aktiviteterna ännu inte är fullt genomförda, finns det emellertid anledning att fortsatt fokusera på frågorna i stadens förvaltningar och bolag. Det handlar till exempel om att säkerställa en ändamålsenlig organisering för frågorna och att säkerställa uppföljning av leverantörer och avtal.

Uppföljning i sin helhet med tillhörande analys finns att läsa i bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontorets bedömning

Inköps- och upphandlingsnämnden menar att under den tidsperiod handlingsplanen för ökad inköps- och beställarkompetens varit gällande har stadens gemensamma arbete inom inköp och upphandling flyttats fram inom flera områden. Sedan handlingsplanen togs fram har det även tillkommit en ny styrmodell för förvaltning och utveckling av digitala gemensamma tjänster, där det finns två bastjänster inom inköpsområdet som är tänkta att stärka processerna. Vidare har även Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling genomgått en omfattande revidering, med bland annat tydliggörande av roller och ansvar.

Inköps- och upphandlingsnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att fortsatt följa frågorna genom uppföljning av Kommunfullmäktiges mål i Kommunfullmäktiges budget 2023 om Göteborgs stads inköps- och upphandlingsprocesser samt genom uppföljning av Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling. I budget 2024 fick inköps- och upphandlingsnämnden två uppdrag kopplade till detta. Uppdragen ska genomföras i samverkan med kommunstyrelsen. Stadsledningskontorets bedömning är att dessa uppdrag omhändertar den rekommendation som nämnden ställer till kommunstyrelsen. Uppdragen är följande:

- Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen följa upp implementeringen av riktlinjen för inköp och upphandling i nämnder och bolagsstyrelser.

- Inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen ta fram förslag på hur Göteborg Stad kan säkerställa att nämnder och bolagsstyrelser aktivt deltar i kategoristyrningsarbete.

Även om flera av aktiviteterna i handlingsplanen ännu inte är fullt genomförda ser inköps- och upphandlingsnämnden att det fortsatta arbetet med att stärka inköps- och beställarkompetens kan omhändertas genom andra styrdokument och pågående processer. Stadsledningskontoret instämmer med denna bedömning och ser inte skäl till att handlingsplanen ska förlängas ytterligare.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Uppföljning av Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas

Göteborgs Stad
2023

Innehållsförteckning

1	Inledning / Sammanfattning	3
1.1	Uppföljning av handlingsplanen.....	4
2.	Aktiviteter riktade till samtliga	5
2.1	Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	5
2.2	Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen.....	7
2.3	Bättre helhetssyn och beslutsunderlag som ger förutsättningar för strategiska prioriteringar	9
2.4	Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp	10
2.5	Ökad ordning och reda bland stadens avtal.....	10
3.	Aktiviteter till Inköp och upphandling	12
3.1	Ökad datakvalitet i gemensamma system	12
3.1	Ökad ordning och reda bland stadens avtal	13
3.2	Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel.....	13
3.3	Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen.....	13
3.4	Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp	14
3.5	Bättre överblick och uppföljning av leverantörsbasen	14

1 Inledning / Sammanfattning

Göteborgs stads inköp från externa leverantörer uppgick till cirka 27 miljarder kronor år 2022. Ungefär en fjärdedel av inköpsvolymen består av köp inom stadens gemensamma ramavtal.

Att arbeta med alla delar i inköpsprocessen, från strategiska prioriteringar på övergripande nivå till den enskilda beställningen i e-handelssystemet, är en angelägen fråga för hela kommunkoncernen. Det handlar inte bara om ekonomi och resurseffektivitet utan även om ökad kvalitet och nytta. Bättre kunskap och ökad ordning och reda minskar dessutom riskerna för fel och oegentligheter.

Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas är beslutad i Kommunfullmäktige och gäller för Göteborgs stads nämnder och bolagsstyrelser.

Syftet med handlingsplanen är att stärka förutsättningarna för ökad effektivitet, utveckling och ordning och reda inom stadens inköp.

Bakgrund

Bakgrunden till handlingsplanen är det uppdrag Inköps- och upphandlingsnämnden fick enligt beslut i KF 2020-09-10 §15, punkt 2, om att skyndsamt ta fram och redovisa en plan för hur inköps- och beställarkompetens i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas.

Inköps- och upphandlingsnämnden ansvarar, enligt handlingsplanen, för att följa upp planen på en stadenövergripande nivå.

I samband med att handlingsplanen följdes upp år 2022 beslutade kommunfullmäktige, 2022-10-27 § 32, att planen skulle förlängas till och med 2023 med ny uppföljning av handlingsplanen under planperioden.

Det är denna uppföljning som nu sker. Återrapportering till KS planeras under kvartal 4, 2023.

Uppföljningen år 2023 innehåller två olika delar.

- Uppföljning av aktiviteter riktade till samtliga nämnder/styrelser
- Uppföljning av aktiviteter riktade till nämnden för Inköp och upphandling.

Vissa av aktiviteterna i den andra delen av handlingsplanen var initialt riktade även till nämnden för intraservice. Eftersom tjänsteområde "Inköp" övergått till inköps- och upphandlingsnämnden vid årsskiftet 2022/2023, sker uppföljning av denna del numera endast till inköps- och upphandlingsförvaltningen.

Sammanfattning

Under den tidsperiod handlingsplanen varit gällande har stadens gemensamma arbete inom inköps- och upphandlingsområdet flyttats fram inom flera områden.

En ny styrmodell för digitala tjänster har införts i staden. År 2023 finns två stadengemensamma bastjänster inom inköpsområdet, och under 2024 påbörjas implementering av gemensam bastjänst kopplat till upphandling, leverantörer och avtal.

Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling uppdaterades under 2022, bland annat med tydliggörande av roller och ansvar.

I Kommunfullmäktiges budet för 2023 finns även ett särskilt mål riktat till samtliga förvaltningar och bolag om att ”Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål”, och som inköps- och upphandlingsnämnden huvudansvarig för.

Med gemensam styrning inom området och gemensamma processer och digitala tjänster och system som stödjer processerna finns därmed goda förutsättningar för att utveckla och stärka stadens inköps- och upphandlingsarbete.

Uppföljningen visar att en majoritet av stadens förvaltningar och bolag svarat att de har genomfört aktiviteterna eller genomfört dem delvis. Då flera av aktiviteterna ännu inte är fullt genomförda, finns det emellertid anledning att fortsatt fokusera på frågorna i stadens förvaltningar och bolag. Det handlar till exempel om att säkerställa en ändamålsenlig organisering för frågorna, och att säkerställa uppföljning av leverantörer och avtal.

1.1 Uppföljning av handlingsplanen

Inköps- och upphandlingsförvaltningen har, i samarbete med stadsledningskontoret och Intraservice, tagit fram en samlad uppföljning av handlingsplanen för återrapport till Inköps- och upphandlingsnämnden och kommunstyrelsen.

Uppföljning har skett via checklista/rapport i det planerings- och uppföljningssystem som används i staden (Stratsys). Totalt har 52 förvaltningar och bolag deltagit i uppföljningen år 2023 (23 förvaltningar och 29 bolag/moderbolag).

I den uppföljning av handlingsplanen som genomfördes 2022 var det sammanlagt 56 förvaltningar och bolag (25 förvaltningar och 31 bolag/moderbolag) som svarade.

Uppföljningen har riktats till förvaltningarna och bolagen. I anvisningarna till uppföljningen har förvaltningarna och bolagen informerats om att *”svaren ni lämnar i denna uppföljning är en förvaltningsrapport som inte behöver vara beslutad i nämnd/styrelse. Beakta dock om Nämnd/Styrelse ska informeras om svaren”*.

Jämförelse med tidigare uppföljning

Handlingsplanen avsåg inledningsvis år 2021, men förlängdes enligt beslut i KF till att gälla till och med 2023.

Uppföljningen visar att en majoritet av stadens förvaltningar och bolag svarat att de har genomfört aktiviteterna eller genomfört dem delvis. Uppföljningen visar dock, precis som vid den uppföljning som gjordes 2022, att flera av aktiviteterna ännu inte är fullt genomförda.

Även om aktiviteterna i handlingsplanen är desamma, är den uppföljning som genomförts 2023 inte helt jämförbar med den uppföljning som genomfördes 2022. På grund av organisationsförändringar i staden har några förvaltningar upphört och nya bildats. (Ny organisation för stadsutveckling 2023).

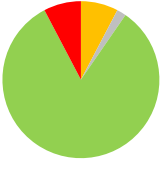
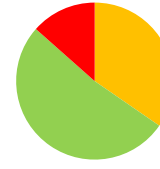
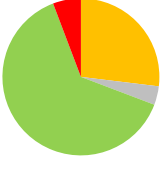
Bland de förvaltningar och bolag som deltog 2022 deltar följande fyra inte 2023; Stadsrevisionen, Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB, GS Buss AB och GS Trafikantservice AB.

Utöver detta har svar inkommit från Göteborgs Stadshus AB Egen verksamhet i den uppföljning som genomfördes 2023.

2. Aktiviteter riktade till samtliga

2.1 Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts? (2023 års uppföljning)	Kommentar
Tillse att det finns utsedda beställare med tydligt mandat över till exempel vilka varor eller tjänster personen får beställa	■ Delvis ■ Ja ■ Nej	Delvis: 19 % Ja: 79 % Nej: 2 %
Tillse att alla utsedda beställare har tagit del av stadens grundläggande digitala beställarutbildning	■ Delvis ■ Ja ■ Nej	Delvis: 19 % Ja: 79 % Nej: 2 %

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts? (2023 års uppföljning)	Kommentar
Följ stadens standardiserade process Beställning till betalning som tagits fram inom tjänsteområdet Operativt inköp (om nämnd/styrelse är ansluten till stadens ekonomiska plattform)	 ■ Delvis ■ Ej angett ■ Ja ■ Nej	Delvis: 8 % Ej angett: 2 % Ja: 83 % Nej: 8 %
Tillse att nya chefer tar del av stadens utbildning för chefer inom inköp och upphandling, för att säkra styrning och ledning i en decentraliserad organisation	 ■ Delvis ■ Ja ■ Nej	Delvis: 35 % Ja: 52 % Nej: 13 %
Tillse ändamålsenligt antal beställare i e-handelssystemet för att säkerställa rätt kompetens (om nämnd/styrelse är ansluten till stadens ekonomiska plattform)	 ■ Delvis ■ Ej angett ■ Ja ■ Nej	Delvis: 27 % Ej angett: 4 % Ja: 63 % Nej: 6 %

Kommentar

Inom område 2.1 *Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel* är ”Ja” det vanligaste svarsalternativet. Det gäller för samtliga aktiviteter inom området.

Jämfört med den uppföljning som gjordes 2022 är andelen ”ja svar” vad gäller att tillse utbildning till beställare betydligt högre år 2023 (79 % jämfört med 50 % 2022). Däremot har andelen ”ja-svar” för frågan om ändamålsenligt antal beställare i e-handelssystemet minskat från 77 % år 2022 till 63 % år 2023.

Staden har ett stort antal beställare. Det finns lite över 12 000 användare i staden som har behörighet i e-handelssystemet. Det handlar såväl om administratörer och beställare, som attestanter och fakturahanterare. Att en person har en behörighet behöver därför inte betyda att den faktiskt genomför beställningar för stadens räkning. Exempelvis lades under september månad 2023, 31 456 order av 3376 unika beställare.

I den statistik som Inköps- och upphandlingsförvaltningens kundavdelning tagit fram och redovisat i uppföljningsrapport per augusti 2023 avseende *Andel beställare i staden som genomfört stadens grundläggande beställarutbildning* så ligger andelen på 52 % per 31/8 2023, jämfört med utfallet för helår 2022 som var 47 %.

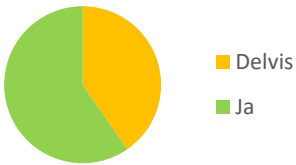
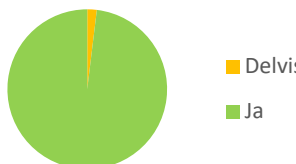
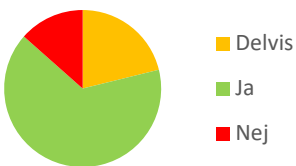
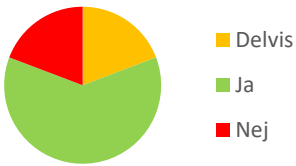
För stadens förvaltningar och bolag är det viktigt att säkerställa att den egna beslutade inköpsorganisationen är ändamålsenlig, och att säkerställa kompetens utifrån roll och ansvar.

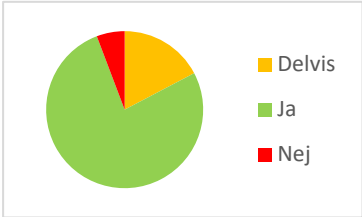
Flera förvaltningar och bolag beskriver att det pågår ett utvecklingsarbete inom den egna inköpsorganisationen, och även planeras för utbildning till beställare och chefer. Några av förvaltningarna har även kommenterat att de har som krav att alla beställare ska gå stadens grundutbildning och att medarbetarna behöver vara godkända innan de får beställarbehörighet.

Några av bolagen beskriver att de även anordnar egna, kompletterande, beställarutbildningar då deras beställare behöver ytterligare kunskap utifrån att andra inköpssystem används och att hela deras verksamhet inte ryms inom de kommungemensamma systemen. Detta sker på motsvarande sätt även för chefer.

När det gäller processen ”Beställning till betalning” är inte alla bolag anslutna till stadens plattform än, vilket gör att ett ”delvis-svar” kan följas av kommentarer som att bolaget följer processen där det så är möjligt utan att vara helt anslutna. Bolagen går successivt in i plattformen.

2.2 Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Följ upp leverantörer och avtal, samt att leveransen motsvarar beställningen.	 Delvis: 40 % Ja: 60 %	
Medverka i stadens Inköpsmognads-mätning och verka för successiv förbättring	 Delvis: 2 % Ja: 98 %	
Bedöma behovet av, och eventuellt genomföra, en Inköpsanalys baserad på förvaltningens eller bolagets unika inköpsinformation	 Delvis: 21 % Ja: 65 % Nej: 13 %	
Bedöma behovet av, och eventuellt ansluta sig till den digitala tilläggstjänsten ”Stöd vid uppföljning av inköp”, som tillhandahålls av Intraservice	 Delvis: 19 % Ja: 62 % Nej: 19 %	

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Bedöma behovet av, och eventuellt genomföra, utveckling av förvaltningens/ bolagets inköpsfunktion	 Delvis: 17 % Ja: 77 % Nej: 6 %	

Kommentar

Uppföljningen visar att ”Ja” är det vanligaste svarsalternativet inom avsnitt 2.2 *Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen.*

Cirka 40 procent har emellertid svarat ”Delvis” på om aktiviteten *Följ upp leverantörer och avtal, samt att leveransen motsvarar beställningen* är genomförd.

Motsvarande andel i den uppföljning som genomfördes 2022 var även den cirka 40 % av de svar som då inkom.

Inköp och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för oegentligheter och otillbörlig påverkan. Samtidigt omsätter stadens inköp stora summor och har en stor påverkan på hur väl staden når sina målsättningar inom exempelvis hållbarhetsområdet. Därför är det viktigt att fortsätta arbetet med att följa upp leverantörer och avtal, samt att leveransen motsvarar beställningen.

Det planerade stadengemensamma systemstödet för hantering av upphandling, avtal och leverantörer kommer visserligen öka möjligheten till gemensam kravställning och uppföljning av leverantörer. Men när det gäller uppföljning, och särskilt inom riskbranscher, kan Inköps- och upphandlingsförvaltningen – baserat på de samordnade kontroller i riskbranscher som hittills genomfört - konstatera att området fortsatt behöver fokuseras.

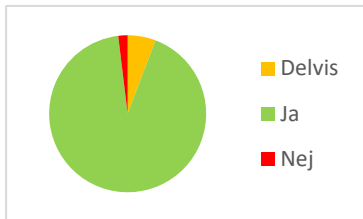
För aktiviteten som rör *medverkan i stadens inköpsmognadsmätning och att verka för successiv förbättring* har andelen ”ja svar” ökat jämfört med 2022 års uppföljning (från 80 % år 2022 till 98 % år 2023). Detta kan också bekräftas genom en 100 procentig svarsfrekvens på den senaste inköpsmognadsmätningen som genomförts.

Resultatet visar, precis som i tidigare mätning, på en stor spridning av inköpsmognad mellan stadens verksamheter. Staden som helhet befinner sig tidigt i den aktiva fasen i den modell för utveckling av inköpsmognad inom offentlig sektor som används. Den aktiva fasen kännetecknas av att inköpsorganisationen är aktiv i hanteringen av försörjningskedjan till kärnverksamheten och uppfattas som en expert med marknadskunskap som har påbörjat arbetet med en gemensam målstyrning av verksamhetens inköp.

Även för aktiviteten *Bedöma behovet av, och eventuellt ansluta sig till den digitala tilläggs tjänsten ”Stöd vid uppföljning av inköp”* har andelen ”Ja svar” ökat, jämfört med uppföljningen år 2022 (62 procent jämfört med 47).

Tjänsten är en valbar digital tjänst inom tjänsteområde Inköp. Per september 2023 är 17 förvaltningar och bolag anslutna till tjänsten.

2.3 Bättre helhetssyn och beslutsunderlag som ger förutsättningar för strategiska prioriteringar

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar			
Utse ansvarig för inköp och upphandlingsfrågor i ledande befattning - med ansvar för hela förvaltningens/bolagets inköpsprocess och med uppdrag att samverka i frågan inom staden (ange funktion i kommentarsfältet)	 <table><tr><td>Delvis</td></tr><tr><td>Ja</td></tr><tr><td>Nej</td></tr></table>	Delvis	Ja	Nej	Delvis: 6 % Ja: 92 % Nej: 2 %
Delvis					
Ja					
Nej					

Kommentar

Majoriteten av stadens förvaltningar och bolag svarar att de utsett ansvarig för inköp och upphandlingsfrågor. Av de 52 inkomna svaren 2023 har fyrtioåtta svarat ”ja”, tre svarat ”delvis”, (två förvaltningar och ett bolag) och en förvaltning har svarat ”nej”. I den uppföljning som genomfördes 2022 svarade 95 % att de genomfört aktiviteten och 5 procent delvis.

Inköps- och upphandlingsförvaltningen driver stadens nätverk för inköps- och upphandlingsansvariga. Detta nätverk är navet i förvaltningens kommunikation med stadens förvaltningar och bolag inom området. Det är också en viktig arena för samverkan kring de stadengemensamma digitala tjänsterna inom inköpsområdet och målet i Kommunfullmäktiges budget för 2023 om att ”Göteborgs stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål”. KF har utsett inköps- och upphandlingsnämnden som huvudansvarig för målet.

Utifrån arbetet med KF-målet, som är riktat till samtliga förvaltningar och bolag i staden, ser inköps- och upphandlingsförvaltningen att strategisk samverkan i nätverket för de ansvariga är en framgångsfaktor.

Inköps- och upphandlingsförvaltningen driver även andra nätverk för olika inköpsroller, men eftersom detta nätverk riktar sig till de ansvariga för frågorna i stadens förvaltningar och bolag, är det i huvudsak här som de strategiska frågorna lyfts och dryftas.

2.4 Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Delta i arbetet i stadens kategoristyrningsprojekt samt följ fattade beslut inom kategoristyrningsprojektet	■ Delvis ■ Ej angett ■ Ja ■ Nej	Delvis: 10 % Ej angett: 2 % Ja: 75 % Nej: 13 %

Kommentar

Enligt stadens riktlinje för Inköp och upphandling ska all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader baseras på en helhetssyn där stadens gemensamma bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse. På övergripande nivå antar inköps- och upphandlingsnämnden en Inköpsplan för staden. I Inköpsplanen fastställs prioriteringsordning för kategoriarbetet i Göteborgs Stad.

Kategoristyrning är en metod för styrning mot gemensamma mål och genomförs av representanter för de största köparna i samverkan med inköps- och upphandlingsförvaltningen. Kategoriarbetet utgår ifrån leverantörsmarknaden och har till syfte att bland annat utveckla marknaden utifrån stadens målsättningar, behov och krav.

Stadens Inköpsplan, som styr kategoriarbetet i staden, beslutades i juni 2021. Utöver planen, har KF även beslutat om riktningar och uppstart av kategoriarbete i samband med budgetbeslut för 2022.

Inköps- och upphandlingsförvaltningen följer upp hur stor andel av stadens inköp som omfattas av kategoriarbete. År 2021 var andelen 8 %, och år 2022 15 %.

Kategoriarbete pågår inom bland annat livsmedel, tekniska konsulter, lokalvård och Individ och familjeomsorg samt funktionshinder.

2.5 Ökad ordning och reda bland stadens avtal

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
I avvaktan på gemensam avtalsdatabas/register i staden: Respektive förvaltning/bolag behöver säkerställa register för sina avtal	■ Delvis ■ Ja ■ Nej	Delvis 21 % Ja 75 % Nej 4 %

Kommentar

Inköps- och upphandlingsnämnden är från och med 2023 tjänsteleverantör av digitala tjänster. Ansvaret innefattar att utveckla, förvalta och leverera digitala tjänster för att stödja stadens gemensamma inköpsprocess.

Under våren 2023 har upphandling av ett stadengemensamt systemstöd för hantering av upphandling, leverantörer och avtal slutförts. Tjänsten syftar till mer effektiva inköpsprocesser genom att bland annat möjliggöra gemensam kravställning och uppföljning av leverantörer. Implementering påbörjas 2024.

3. Aktiviteter till Inköp och upphandling

3.1 Ökad datakvalitet i gemensamma system

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Driva och initiera frågan om att ta fram och implementera gemensamma grunddata för inköp för bättre analys och uppföljning för att styra stadens inköp	Delvis 	Inköps- och upphandlingsförvaltningen har i sitt svar (Delvis) kommenterat: Gemensamma grunddata för inköp har identifierats och drivs vidare genom systemstöd för Leverantör, avtal och upphandling. Frågan adresserar även i förvaltningens arbete med datalager för inköp.
Höja kvaliteten på ramavtalsleverantörers elektroniska fakturor, vilket möjliggör högre kvalitet på inköpsanalys som gynnar utveckling av stadens inköpsprocesser	Delvis 	Inköps- och upphandlingsförvaltningen har i sitt svar (Delvis) kommenterat: Aktiviteten pågår genom dialog med stadens gemensamma ramavtalsleverantörer

Kommentar

Arbetet med ökad datakvalitet i gemensamma system är nära sammankopplat med införandet av gemensamt systemstöd för upphandling, leverantörer och avtal.

Inköps- och upphandlingsförvaltningen utvecklar även ett eget datalager för inköp, som ett led i att kunna följa upp inköp ännu mer effektivt. Datalagret kopplar samman olika datakällor och ger staden ett faktabaserat beslutsstöd i inköpsarbetet.

Arbetet med fakturakvalitet behöver fortsatt fokuseras.

3.1 Ökad ordning och reda bland stadens avtal

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Driva och initiera frågan om gemensam avtalsdatabas/register i kommunkoncernen.	Ja 	

3.2 Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Säkerställa att alla ramavtal får en anpassad och unik implementering	Ja 	
Lansera digital utbildning inom förnyad konkurrensutsättning (FKU)	Ja 	
Lansera digital utbildning inom Direktupphandling	Ja 	

3.3 Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Ta fram beslutsunderlag och driva frågan om Gemensamt upphandlingssystem	Ja 	
Driva och initiera frågan om att kontinuerligt mäta inköpsmognad, och ta fram mål och nyckeltal för bättre styrning av stadens inköp.	Ja 	

3.4 Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Färdigställa Gemensam Direktupphandlingsprocess	Ja 	
Samordna stadens arbete med kategoristyrning	Ja 	

3.5 Bättre överblick och uppföljning av leverantörsbasen

Aktivitet	Har aktiviteten genomförts?	Kommentar
Driva och initiera frågan om Gemensam leverantörsdatabas/system/ i kommunkoncernen	Ja 	

Kommentar avseende 3.1 – 3.5

De olika aktiviteter som handlar om att driva frågorna om gemensam avtalsdatabas, leverantörsdatabas och upphandlingssystem har tagits om hand inom ramen för tjänsteområde ”Inköp”.

En kommande bastjänst med systemstöd för hantering av upphandling, leverantörer och avtal är under framtagande och kommer att implementeras i stadens förvaltningar och bolag med start 2024.

Förvaltningar och bolag som svarat på uppföljning av Handlingsplanen 2023

Förvaltningar:

- Regionarkivet
- Förskoleförvaltningen
- Grundskoleförvaltningen
- Idrotts- och föreningsförvaltningen
- Stadsledningskontoret
- Kretslopp och vatten
- Kulturförvaltningen
- Miljöförvaltningen
- Arbetsmarknad och vuxenutbildning
- Demokrati och Medborgarservice
- Förvaltningen för funktionsstöd
- Inköp och upphandling
- Intraservice
- Socialförvaltningen Centrum
- Socialförvaltningen Hisingen
- Socialförvaltningen Nordost
- Socialförvaltningen Sydväst
- Utbildningsförvaltningen
- Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen
- Stadsbyggnadsförvaltningen
- Exploateringsförvaltningen
- Stadsfastighetsförvaltningen
- Stadsmiljöförvaltningen

Bolag

- Göteborg Energi AB
- Förvaltnings AB Framtiden
- Förvaltnings AB Framtiden (Egen verksamhet)
- Poseidon (Bostads AB Poseidon)
- Förvaltnings AB GöteborgsLokaler
- Familjebostäder i Göteborg AB

- Bostadsbolaget (Göteborgs stads Bostads AB)
- Göteborgs Egnahems AB
- Gårdstensbostäder AB
- Störningsjouren i Göteborg AB
- Framtiden Byggutveckling AB
- Higab AB (Egen verksamhet)
- Göteborgs Stads Parkerings AB
- Älvstranden Utveckling AB
- Göteborgs Spårvägar AB
- Business Region Göteborg AB
- Göteborg & Co (Klusterkoncernen)
- Göteborgs Stadsteater
- Liseberg AB
- GotEvent AB
- Göteborg & Co AB
- Göteborgs Hamn AB
- Gryaab AB
- Renova AB
- Grefab
- Försäkrings AB Göta Lejon
- Göteborgs Stads Leasing AB
- Boplats Göteborg AB
- Stadshus AB (Egen verksamhet)

Göteborgs
Stad

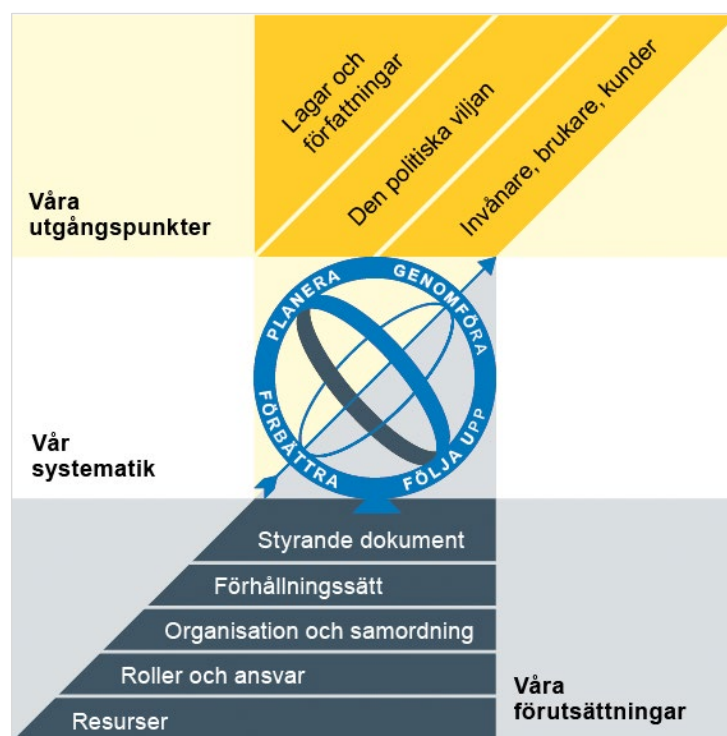
Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas

Planerande styrande dokument

Vision
Program
► Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadens nämnder och bolagsstyrelser	Diarienummer: 1530/20	Datum och paragraf för beslutet: 2021-02-25 § 22
Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: 2021-2023	Senast reviderad: 2022-10-27 (0600/22)	Dokumentansvarig: Stadsledningskontoret Avdelningschef för beslutsunderlag och utredning
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna plan	3
Vem omfattas av planen	3
Giltighetstid	3
Bakgrund	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Uppföljning av denna plan	3
Planen	4
Beställarkompetens i staden	5
Inköpskompetens i staden	6
Särskilda aktiviteter riktat till Inköps- och upphandlingsnämnden	7

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas är att stärka förutsättningarna för ökad effektivitet, utveckling och ordning och reda inom stadens inköp.

Vem omfattas av planen

Denna handlingsplan gäller för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Giltighetstid

Denna handlingsplan gäller till och med 2023.

Bakgrund

Handlingsplanen svarar på det uppdrag Inköps- och upphandlingsnämnden fått enligt beslut i KF 2020-09-10 §15, punkt 2, om att skyndsamt ta fram och redovisa en plan för hur inköps- och beställarkompetens i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas.

I samband med uppföljning av planen beslutade kommunfullmäktige, 2022-10-27 § 32, att Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas förlängs till och med 2023 med ny uppföljning av handlingsplanen under planperioden.

Koppling till andra styrande dokument

Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas har tydliga kopplingar till andra befintliga planerande och reglerande styrande dokument, så som kommunfullmäktiges budget för 2021 och Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling.

Uppföljning av denna plan

Inköps- och upphandlingsnämnden ansvarar för att följa upp planen på en stadenövergripande nivå. Handlingsplanen följdes upp och redovisades i kommunstyrelsen under andra halvåret 2022. I samband med att planen förlängts att gälla till och med 2023 beslutades att ny uppföljning av handlingsplanen ska genomföras under planperioden och återredovisas till kommunstyrelsen.

Planen

Göteborgs stads inköp från externa leverantörer omsatte cirka 25 miljarder kronor 2019. Ungefär en fjärdedel av inköpsvolymen består av köp inom stadens ramavtal. Att arbeta med alla delar i inköpsprocessen, från strategiska prioriteringar på övergripande nivå till den enskilda beställningen i e-handelssystemet, är en angelägen fråga för hela kommunkoncernen. Det handlar inte bara om ekonomi och resurseffektivitet utan även om ökad kvalitet och nytta. Bättre kunskap och ökad ordning och reda minskar dessutom riskerna för fel och oegentligheter.

Att förstärka inköps- och beställarkompetensen ger följande stadenövergripande nyttor:

- Ökad kunskap och därigenom minskad risk att beställare gör fel
- Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen
- Bättre helhetssyn och beslutsunderlag som ger förutsättningar för strategiska prioriteringar
- Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp
- Ökad datakvalitet i gemensamma system för att möjliggöra inköpsanalys och uppföljning
- Ökad ordning och reda bland stadens avtal
- Bättre överblick och uppföljning av leverantörsbasen

Aktiviteterna nedan har kategoriserats utifrån koppling till beskrivna nyttor ovan. Vissa av de aktiviteter som föreslås i planen har koppling till andra aktiviteter och därigenom även till flera nyttor. Aktiviteterna bedöms kunna påbörjas relativt omgående, men vissa av dem kräver ett mer långsiktigt arbete för att nå önskvärd nytta. Då handlingsplanen adresserar samtliga stadens nämnder och styrelser, är det viktigt att komma ihåg att utgångsläget ser olika ut och att många aktiviteter redan är påbörjade eller genomförda i delar av organisationen

Handlingsplanen föreslogs att genomföras 2021 för sedan följas upp. Baserat på resultat från uppföljningen kan Inköps- och upphandlingsnämnden därefter vid behov återkomma med en fortsatt plan för att stärka inköps- och beställarkompetensen i staden. I samband med uppföljning av planen beslutade kommunfullmäktige, 2022-10-27 § 32, att Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas förlängs till och med 2023 med ny uppföljning av handlingsplanen under planperioden.

Beställarkompetens i staden

NYTTA	Aktivitet	Ansvarig
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Tillse att det finns utsedda beställare med tydligt mandat över till exempel vilka varor eller tjänster personen får beställa	Respektive nämnd/styrelse
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Tillse att alla utsedda beställare har tagit del av stadens grundläggande digitala beställarutbildning	Respektive nämnd/styrelse
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Följ stadens standardiserade process <i>Beställning till betalning</i> som tagits fram inom tjänsteområdet Operativt inköp	Respektive nämnd/styrelse om nämnd/styrelse är ansluten till stadens ekonomiska plattform
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Tillse att nya chefer tar del av stadens utbildning för chefer inom inköp och upphandling, för att säkra styrning och ledning i en decentraliserad organisation	Respektive nämnd/styrelse
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Tillse ändamålsenligt antal beställare i e-handelssystemet för att säkerställa rätt kompetens	Respektive nämnd/styrelse om nämnd/styrelse är ansluten till stadens ekonomiska plattform
Bättre helhetssyn och beslutsunderlag som ger förutsättningar för strategiska prioriteringar	Utse ansvarig för inköp och upphandlingsfrågor i ledande befattning - med ansvar för hela förvaltningens/bolagets inköpsprocess och med uppdrag att samverka i frågan inom staden	Respektive nämnd/styrelse
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Följ upp leverantörer och avtal, samt att leveransen motsvarar beställningen.	Respektive nämnd/styrelse

Inköpskompetens i staden

NYTTA	Aktivitet	Ansvarig
Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp	Delta i arbetet i stadens kategoristyrningsprojekt samt följa fattade beslut inom kategoristyrningsprojekten	Respektive nämnd/styrelse
Ökad ordning och reda bland stadens avtal	Driva och initiera frågan om Gemensam avtalsdatabas/register i kommunkoncernen	Nämnden för inköp och upphandling
	<i>I avvaktan på gemensam:</i> Resp. förvaltning/bolag behöver säkerställa register för sina avtal	Respektive nämnd/styrelse
Bättre överblick och uppföljning av leverantörsbasen	Driva och initiera frågan om Gemensam leverantörsdatabas/system/ i kommunkoncernen	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad datakvalitet i gemensamma system	Driva och initiera frågan om att ta fram och implementera gemensamma grunddata för inköp för bättre analys och uppföljning för att styra stadens inköp	Nämnden för inköp och upphandling och Nämnden för Intraservice
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Driva och initiera frågan om att kontinuerligt mäta inköpsmognad, och ta fram mål och nyckeltal för bättre styrning av stadens inköp	Nämnden för inköp och upphandling
	Medverka i planerad Inköpsmognadsmätning och verka för successiv förbättring	Respektive nämnd/styrelse
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Ta fram beslutsunderlag och driva frågan om Gemensamt upphandlingssystem	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Bedöma behovet av, och eventuellt genomföra, en Inköpsanalys baserad på förvaltningens eller bolagets unika inköpsinformation	Respektive nämnd/styrelse

Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Bedöma behovet av, och eventuellt ansluta sig till den digitala tilläggstjänsten ”Stöd vid uppföljning av inköp”, som tillhandahålls av Intraservice	Respektive nämnd/styrelse
Ökad inköpsmognad och kontroll på samtliga delar i inköpsprocessen	Bedöma behovet av, och eventuellt genomföra, utveckling av förvaltningens/bolagets inköpsfunktion	Respektive nämnd/styrelse

Särskilda aktiviteter riktat till Inköps- och upphandlingsnämnden

Inköps- och upphandlingsnämnden har en viktig roll i att stödja stadens nämnder och styrelser i Inköps- och upphandlingsfrågor. Nämnden har tre grunduppdrag; ett huvudansvar för stadens gemensamma inköpsprocess, att vara stadens inköpscentral och att vara expertfunktion, rådgivare och konsult inom inköp och upphandling. I arbetet med att vara stadens inköpscentral innebär ett ansvar att tillse att det finns avtal för beställare att använda. Arbetet bedrivs genom förvaltningens avtalsprocess, som innebär att genomföra ramavtalsupphandlingar, bedriva en aktiv ramavtalsförvaltning och att systematiskt följa upp att avtalsvillkor följs av beställare och leverantörer. Enligt stadens riktlinje för inköp och upphandling ska stadens förvaltningar och bolag använda de centrala ramavtalen. Ramavtal ska tas fram där det finns gemensamma behov och där staden främjas av gemensamma ramavtal.

Inom Inköps- och upphandlingsnämndens ansvarsområde pågår en mängd olika insatser kopplat till nämndens tre grunduppdrag. Aktiviteter nämnden kan sätta ytterligare fokus på med koppling till informationsflödet och att stärka inköps- och beställarkompetensen i stadens alla nämnder och styrelser är:

NYTTA	Aktivitet	Ansvarig
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Säkerställa att alla ramavtal får en anpassad och unik implementering	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Lansera digital utbildning inom förnyad konkurrensutsättning (FKU)	Nämnden för inköp och upphandling – med koppling till stadens kommande gemensamma digitala tjänster
Ökad kunskap och minskad risk att beställare gör fel	Lansera digital utbildning inom Direktupphandling	Nämnden för inköp och upphandling – med koppling till stadens kommande gemensamma digitala tjänster
Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp	Färdigställa Gemensam Direktupphandlings-process	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad resurseffektivitet och styrning av stadens inköp	Samordna stadens arbete med kategoristyrning	Nämnden för inköp och upphandling
Ökad datakvalitet i gemensamma system	Höja kvaliteten på ramavtalsleverantörers elektroniska fakturor, vilket möjliggör högre kvalitet på inköpsanalys som gynnar utveckling av stadens inköpsprocesser	Nämnden för inköp och upphandling tillsammans med nämnden för Intraservice

Uppföljning av handlingsplanen för ökad inköps- och beställarkompetens

§ 122, 069/22

Beslut

1. Inköps- och upphandlingsnämnden beslutar att förvaltningens tjänsteutlåtande, inklusive bilagor, översänds till kommunstyrelsen för återredovisning samt fortsatt hantering.
2. Inköps- och upphandlingsnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att fortsatt följa frågorna genom uppföljning av KF-målet i KF Budget 2023 om Göteborgs stads inköps- och upphandlingsprocesser samt genom uppföljning av Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling.

Ärendet

Handlingsplanen för ökad inköps- och beställarkompetens följs nu upp för andra gången. Återrapporteringen ska återrapporteras till kommunstyrelsen under kvartal 4 2023.

Handlingar

1. Tjänsteutlåtande den 26 september 2023,
2. Uppföljning av Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas (2023)
3. Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas

Beslutsgång

Ordförande frågar om nämnden kan bifalla förvaltningens förslag och finner att det är nämndens beslut.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2023-10-26

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-10-19

Vid protokollet

Sekreterare

Kajsa C. Sultanova

Ordförande

Eva Ternegren (MP)

Justerande

Jonas Stenberg (D)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-09-26

Diarienummer N050-0069/22

Handläggare: Malin Offerle

Telefon: 031-366 37 00

E-post: malin.offerle@ink.goteborg.se

Uppföljning av handlingsplanen för ökad inköps- och beställarkompetens 2023

Förslag till beslut

1. Inköps- och upphandlingsnämnden beslutar att förvaltningens tjänsteutlåtande, inklusive bilagor, översänds till kommunstyrelsen för återredovisning samt fortsatt hantering.
2. Inköps- och upphandlingsnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att fortsatt följa frågorna genom uppföljning av KF-målet i KF Budget 2023 om Göteborgs stads inköps- och upphandlingsprocesser samt genom uppföljning av Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling.

Sammanfattning

Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas syftar till att stärka förutsättningarna för ökad effektivitet, utveckling och ordning och reda inom stadens inköp. Handlingsplanen är beslutad i Kommunfullmäktige och gäller för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Bakgrunden till handlingsplanen är det uppdrag Inköps- och upphandlingsnämnden fick enligt beslut i KF 2020-09-10 §15, punkt 2, om att skyndsamt ta fram och redovisa en plan för hur inköps- och beställarkompetens i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas. Inköps- och upphandlingsnämnden ansvarar, enligt handlingsplanen, för att följa upp planen på en stadenövergripande nivå.

Detta är andra gången handlingsplanen följs upp. I samband med att handlingsplanen följdes upp år 2022 beslutade kommunfullmäktige, 2022-10-27 § 32, att planen skulle förlängas till och med 2023 med ny uppföljning av handlingsplanen under planperioden.

Det är denna uppföljning som nu sker. Återrapportering till KS planeras under kvartal 4, 2023.

Den övergripande uppföljningen visar att en majoritet av stadens förvaltningar och bolag svarat att de har genomfört aktiviteterna eller genomfört dem delvis. Då flera av aktiviteterna ännu inte är fullt genomförda, finns det emellertid anledning att fortsatt fokusera på frågorna och att följa arbetet framåt.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Förvaltningen bedömer att en hög inköps- och beställarkompetens skapar förutsättningar för bättre genomförda affärer, vilket får positiva ekonomiska konsekvenser för stadens verksamheter. Uppföljning av krav och leverantörer skapar dessutom förutsättningar för att till exempel ekologiska och sociala krav efterlevs och att risken för oegentligheter och osund konkurrens minskar.

Samverkan

Ärendet har inte varit uppe för information i FSG.

Bilagor

1. Uppföljning av Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas (2023)
2. Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla Stadens nämnder och styrelser kan förstärkas

Ärendet

Enligt Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas, ansvarar inköps- och upphandlingsnämnden för att följa upp planen på en stadenövergripande nivå. Förvaltningen har, i samarbete med stadsledningskontoret och Intraservice, tagit fram en samlad uppföljning för återrapport till nämnden och till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas är beslutad i kommunfullmäktige och gäller för Göteborgs stads nämnder och bolagsstyrelser.

Syftet med handlingsplanen är att stärka förutsättningarna för ökad effektivitet, utveckling och ordning och reda inom stadens inköp.

Handlingsplanen svarar på det uppdrag inköps- och upphandlingsnämnden fått enligt beslut från kommunfullmäktige 2020-09-10 §15, punkt 2, om att skyndsamt ta fram och redovisa en plan för hur inköps- och beställarkompetens i alla stadens nämnder och styrelser kan förstärkas.

Handlingsplanen beslutades i kommunfullmäktige (2021-02-25 §§ 22) och gällde initialt år 2021. En första uppföljning genomfördes under 2022, varpå kommunfullmäktige beslutade att förlänga handlingsplanen till och med 2023 med ny uppföljning av handlingsplanen under planperioden (2022-10-27 § 32).

Det är denna uppföljning som nu sker. Återrapportering till kommunstyrelsen planeras under kvartal 4, 2023.

Inköps- och upphandlingsförvaltningen har, i samarbete med stadsledningskontoret och Intraservice, tagit fram en samlad uppföljning av handlingsplanen för återrapport till inköps- och upphandlingsnämnden och kommunstyrelsen.

Uppföljningen visar att en majoritet av stadens förvaltningar och bolag svarat att de har genomfört aktiviteterna eller genomfört dem delvis. Då flera av aktiviteterna ännu inte är fullt genomförda, finns det emellertid anledning att fortsatt fokusera på frågorna och att följa arbetet framåt.

Förvaltningens bedömning

Under den tidsperiod handlingsplanen varit gällande har stadens gemensamma arbete inom inköps- och upphandlingsområdet flyttats fram inom flera områden.

När det gäller de digitala tjänsterna inom inköpsområdet har en ny styrmodell för digital utveckling, med gemensamma tjänster, införts i staden. I dagsläget finns två bastjänster inom inköpsområdet, och under 2024 påbörjas implementering av en ny, stadengemensam, bastjänst kopplat till upphandling, leverantörer och avtal.

Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling uppdaterades under 2022, bland annat vad gäller tydliggörande av roller och ansvar.

I kommunfullmäktiges budget för 2023 finns även ett särskilt mål riktat till samtliga förvaltningar och bolag om att "Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål", och som inköps- och upphandlingsnämnden är huvudansvarig för.

Arbetet med KF-målet sker bland annat genom samverkan i nätverket för stadens inköps- och upphandlingsansvariga, där förvaltningen samlar stadens ansvariga inom området.

Med gemensam styrning inom området och gemensamma processer och digitala tjänster och system som stödjer processerna finns därmed goda förutsättningar för att utveckla och stärka stadens inköps- och upphandlingsarbete.

Då flera av aktiviteterna i handlingsplanen ännu inte är fullt genomförda, ser emellertid förvaltningen att frågorna fortsatt behöver fokuseras i stadens förvaltningar och bolag.

Det handlar till exempel om att säkerställa en ändamålsenlig intern organisation och att säkerställa uppföljning av leverantörer och avtal.

Utifrån förvaltningens perspektiv finns dock andra styrdokument och pågående processer som omhändertar det fortsatta arbetet med att stärka inköps- och beställarkompetensen i staden, i de fall handlingsplanen inte förlängs ytterligare.

I sådana fall kan utvecklingen inom området till exempel följas genom uppföljning av KF-målet i Budget 2023 om Göteborgs stads inköps- och upphandlingsprocesser samt genom uppföljning av Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling.

Förvaltningen föreslår att nämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, inklusive bilagor, till kommunstyrelsen för återredovisning samt fortsatt hantering.

Malin Offerle
Förvaltningscontroller

Henrik Karlsson
Förvaltningsdirektör